

به نام خداوند جان و خرد
معنی شعر پرواز
ادبیات پایه ی نهم
دبیرستان غیردولتی هوشمند هدف

شعر نمادین :

شعر پرواز یک شعر نمادین است. یعنی در آن هر کدام از شخصیت ها نماد و نشانه ی یکی از انسان ها هستند و نماینده ی یک طرز فکر در بین انسان ها هستند.
در این شعر، **کرم** نماد انسان هایی هست که می خواهند با تلاش و کوشش در زندگی خود تغییر ایجاد کنند و به سمت پیشرفت و تکامل حرکت کنند.
مرغ نیز نماد انسان هایی ست که حاضر به تغییر و تحول در زندگی خود نیستند و در همان جایگاه خود درجا می زنند.

مناظره :

هم چنین به این نوع شعرها که به گفتگوی دو شخصیت اختصاص می یابد، مناظره می گویند.
مناظره در لغت به معنی گفتگو کردن و بحث با یکدیگر درباره ی چیزی، یا با هم سؤال و جواب کردن است. در اصطلاح ادبی هم به شعری می گویند که به شیوه ی پرسش و پاسخ بین دو شخصیت سروده شده باشد.

در این شیوه پروین اعتصامی از شاعران بسیار موفق به حساب می آید.

معنی بیت ها

پرسید کرم را ، مرغ از فروتنی

در پیله تا به کی بر خویشتن تنی

لغات واصطلاحات : پیله : محفظه ای که نوزاد برخی حشرات دور خود می تند / تنی : می تنی ، تنیدن : تار بافتن کرم ابریشم یا عنکبوت/ فروتنی : معنی اصلی این واژه تواضع است اما در این جا منظور « کم کاری و تنبلی و بی حوصلگی مرغ » است .

نکات دستوری : مرغ نهاد مصرع دوم است . / «را» به معنی «از» است بنابراین کرم نقش متممی می گیرد .

معنای بیت : مرغ با تنبلی از کرم پرسید ، تا کی می خواهی در خانه (پیله) دور خودت تار می بافی ؟

تا چند منزوی در کنج خلوتی

در بسته تا به کی در محبس تنی

لغات واصطلاحات : منزوی : گوشه گیر، آن که از مردم کناره گیرد / دربسته : حبس شده ، زندانی / محبس : زندان، ریشه ی این واژه حبس است.

معنای بیت : ای کرم ، تا کی می خواهی در کنج تنهایی گوشه نشین باشی و از مردم کناره گیری کنی؟ تا کی می خواهی در زندان تن خود گرفتار بمانی (اسیر جسم خودت باشی)؟

در فکر رستنم، پاسخ بداد کرم

خلوت نشسته ام زین روی منحنی

رستن: رها شدن / منحنی : خمیده

معنای بیت : کرم پاسخ داد ، در فکر رهایی و پرواز هستم ، به این خاطر خلوت و تنهایی اختیار کردم و به همین سبب خمیده شدم. (هدف من رهایی و پرواز است و به خاطر هدفم این خمیدگی و تنها نشستن را تحمل می کنم)

هم سال های من پروانگان شدند

جستند از این قفس ، گشتند دیدنی

لغات واصطلاحات : دیدنی : تماشایی / «ی» در این کلمه « یای » لیاقت است ، یعنی شایستگی موصوف خود را می رساند. مانند خوردنی ، گفتنی و.../

معنای بیت : هم سن و سالان من به پروانه تبدیل شدند و از این قفس (پيله) رهایی یافتند و تماشایی شدند .

در حبس و خلوتم تا وارهم به مرگ

یا پر بر آورم بهر پریدنی

لغات واصطلاحات : وارهم : زها شوم ، خلاص یابم

معنای بیت : در زندان تن خود خلوت اختیار کردم . ازین پس یا با مرگ، رها می شوم و خلاصی می یابم یا پر در می آورم و با شایستگی پرواز می کنم .

اینک تو را چه شد کای مرغ خانگی

کوشش نمی کنی ، پری نمی زنی

مرغ خانگی: منادا /

معنای بیت : کرم رو به مرغ می کند و می گوید: ای مرغ خانگی برای تو چه اتفاقی رخ داده است که نه در فکر پرواز هستی و نه تلاش می کنی.